

Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelyistä

Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelyistä sisältää kurinpitotoimien käytännöt.

Henkilökunnan osaaminen varmistetaan käymällä ohjeistus kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisestä läpi kokouksissa ja uusia opettajia perehdytetään erikseen asiaan. Suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista tiedotetaan opiskelijoille ja huoltajille informaatiotilaisuuksissa ja lukuvuoden aikana. Opiskeluhuollon henkilöstölle tiedotetaan yhteisöllisissä opiskeluhuoltopalaverissa. Muita tahoja informoidaan tarvittaessa. Tiedottamisessa voidaan käyttää myös sähköisiä välineitä. Suunnitelman seuranta sekä sen toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia tehdään yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän koordinoimana.

Ryhmän toiminnassa korostuu opiskelijoiden, huoltajien, koulun henkilökunnan ja muun opiskeluhuollon henkilöstön asiantuntemus ja osallisuus. Monialainen ryhmä voi toteuttaa johtopäätöksensä pohjalta toimenpiteitä ja tehdä suunnitelmaan liittyviä parannusehdotuksia sekä pohtia koulutus- ja tiedotustarpeita aika ajoin eri sidosryhmien kanssa. Suunnitelman tekeminen opiskelijan tuesta opetuksen epäämistilanteissa epäämisen aikana ja opetukseen palatessa tehdään yhteistyössä koulun henkilökunnan ja muun opiskeluhuollon henkilöstön kanssa.

Opiskelija on aktiivinen ja velvollisuudentuntoinen koulutyössään sekä omalta osaltaan pyrkii ylläpitämään opiskelumuotoista ilmapiiriä. Opiskelija noudattaa koulun henkilökunnan antamia toimintaohjeita ja järjestyssääntöjä sekä muita lakeihin perustuvia säännöksiä.

Kurinpitotoimet

Rike- ja häiriötilanteissa, opiskelijan ja henkilökunnan välillä käydään pääsääntöisesti kasvatuksellista keskustelua, jonka tarkoituksena on tukea opiskelijan ymmärrystä toimintansa rajoista kouluyhteisössä.

Tilanteen kohdannut henkilökunnan jäsen selvittää tilanteen. Tilanteen toistuessi opettaja ja apulaisrehtori/rehtori voivat keskustella tilanteesta opiskelijan kanssa ja asian vaatiessa aloittaa kurinpitomenettelyn.

Jokaisen henkilöstöön kuuluvan, joka havaitsee opiskelijan rikkoneen järjestyssääntöjä tai muutoin käyttäytyneen epäasiallisesti, tulee neuvoa ja ohjata häntä tarkoituksenmukaisella tavalla kasvatuksellisin keinoin tai saattaa rikkomus kurinpitoasiana käsiteltäväksi.

Kurinpitokäytänteiden mukaisesti toimitaan silloin, kun opiskelija tekee järjestyssääntörikkomuksen ja/tai vaarantaa muiden opiskelijoiden ja oppilaitoksen henkilökunnan turvallisuuden.

Alaikäisten opiskelijoiden kohdalla kaikki ovat velvollisia tekemään lastensuojeluilmoituksen lain velvoittamissa tapauksissa.

Kurinpitotoimet - ei hallintopäätöstä

Apulaisrehtorilla/rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta opiskelija, joka ei noudata poistumismääräystä. Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa oppilaitoksen alueelta opiskelija, joka ei poistu saatuaan tiedon opetuksen epäämisestä.

Apulaisrehtori/rehtori voi evätä opiskelijan osallistumisen opetukseen enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. (Lukiolaki 41 § 3 momentti).

Opiskelijan opiskeluoikeus voidaan evätä seuraavissa tapauksissa enintään kolmen päivän ajaksi:

- opiskelija häiritsee opetusta
- epäilläään opiskelijan olevan päihtyneenä
- käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti opiskeluympäristössä
- vaarantaa itsensä tai toisen terveyttä
- tai muut vakavat järjestyssääntörikkomukset

Opiskelijan poistaminen luokkahuoneesta, koulun muusta tilasta tai tilaisuudesta sekä koulun alueelta kirjataan. Samoin kirjataan opiskelijan opiskeluoikeuden epääminen enintään kolmen päivän ajaksi.

Poistamisen määrännyt henkilö tekee kirjauksen ja opiskeluoikeuden epäämisen kohdalla kirjauksen tekee apulaisrehtori/rehtori. Kirjaukseen liittyvät asiakirjat ja tiedot säilytetään niille varatussa paikassa.

Hallintopäätöksinä annettavat kurinpitotoimet

Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. (Lukiolaki 714/2018, §41)

Kirjallinen varoitus voidaan antaa opiskelijalle, joka rikkoo järjestyssääntöjä, ei noudata koulutuksen velvoitteita tai vaarantaa muiden opiskelijoiden tai henkilökunnan turvallisuuden mm. seuraavilla tavoilla:

- opetuksen häirintä
- käyttäytyminen väkivaltaisesti tai uhkaavasti
- toisen terveyden tai hengen vaarantaminen
- on päihtynyt
- menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo oppilaitoksen järjestystä
- on selvityksen perusteella käyttänyt tai pitänyt hallussaan huumausaineita koulupäivän aikana

Apulaisrehtori/rehtori tekee asiasta hallintopäätöksen.

Rikkomuksen ollessa vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi

vuodeksi, sekä erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi. (Lukiolaki 714/2018, §41)

Oppivelvollinen voidaan erottaa oppilaitoksesta enintään kolmeksi kuukaudeksi. Oppivelvollisuuden suorittamisesta määräaikaisen erottamisen aikana säädetään oppivelvollisuuslain 8 §:ssä. (1217/2020)

Opiskelija voidaan erottaa määräaikaisesti enintään yhdeksi vuodeksi tai oppivelvollinen enintään 3 kuukauden ajaksi seuraavissa tapauksissa:

- jos teko tai laiminlyönti on vakava
- jos opiskelija jatkaa epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan

Jos opiskelija on tutkimuksen alaisena rikoksesta, häneltä voidaan tutkimuksen ajaksi pidättää oikeus opiskeluun, jos se opiskelijan tekemäksi epäiltyyn rikokseen tai siihen liittyviin seikkoihin nähden on perusteltua. (Lukiolaki 714/2018, §41)

Apulaisrehtori/apulaisrehtori päättää korkeintaan 3 kuukautta kestävästä määräaikaisesta oppilaitoksesta erottamisesta. Muusta opiskelijan erottamisesta määräajaksi päättää kasvatus- ja opetuslautakunta. Määräaikaisessa erottamisessa edellä mainitut toimenpiteet ja päätöksen valmistelun tekee apulaisrehtori/rehtori ja sivistysjohtaja kasvatus- ja opetuslautakunnalle. (Lukiolaki 42 §)

Mikäli tilanteen vakavuus vaatii, voidaan suoraan siirtyä käyttämään laissa määriteltyjä kurinpitokeinoja tai -rangaistuksia.

Ennen hallintopäätöksen tekemistä on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti taikka epäilty rikos tai siihen liittyvä seikka, kuultava opiskelijaa ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Ennen kurinpitorangeistuksen antamista on opiskelijan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Kurinpitorangeistuksiin johtavissa tilanteissa opiskelijaa kuullaan tapahtuneesta mahdollisimman pian. Opiskelijalla on mahdollisuus selvittää toimintaansa, oikaista mahdollinen väärinkäsitys ja kertoa tapahtumaan johtaneet seikat. Apulaisrehtori/rehtori voi suorittaa kuulemisen yhdessä opettajan kanssa. Apulaisrehtori/rehtori kirjaa selville saadut asiat.

Kirjaukseen liittyvät asiakirjat ja tiedot säilytetään niille varatussa paikassa.

Sinä aikana, jolloin opiskelijaa vastaan on vireillä syyte yleisessä tuomioistuimessa, ei häntä vastaan samasta syystä saa aloittaa tai jatkaa kurinpitomenettelyä. Jos tuomioistuin on vapauttanut opiskelijan syytteestä, ei kurinpitomenettelyä saa aloittaa tai jatkaa samasta syystä muutoin kuin sellaisen menettelyn perusteella, jota ei ole katsottava rikokseksi, mutta josta voidaan rangaista kurinpidollisesti. Jos tuomioistuin on tuominnut opiskelijan rangaistukseen, ei hänelle saa samasta syystä määrätä kurinpitorangeistusta. Opiskelija saadaan kuitenkin erottaa määräajaksi tai erottaa opiskelija-asuntolasta, jos se opiskelijan tekemän rikoksen tai siihen liittyvien seikkojen perusteella on perusteltua. (Lukiolaki 44 §)

Kiellettyjen esineiden ja aineiden hallussapito

Opiskelija ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen, ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. (Lukiolaki 40 §:n 2 momentti).

Apulaisrehtorilla/rehtorilla ja/tai opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa opiskelijalta kielletty esine tai aine (Lukiolaki 45 §)

Ennen haltuunottoa tulee arvioida, voidaanko tilannetta rauhoittaa pedagogisin keinoin ennen kuin määrätään opiskelija poistumaan opetustilasta. Esineet ja aineet otetaan haltuun vain, jos se on välttämättömän tärkeää turvallisuuden ja opiskelurauhan kannalta sekä riittävän turvallista toteuttaa.

Haltuunotto on mahdollisuuksien mukaan suoritettava seuraavassa järjestyksessä:

1. kehotettava opiskelijaa antamaan esineet ja aineet opettajalle tai apulaisrehtorille/rehtorille
2. kutsuttava lisähenkilöitä paikalle
3. otettava yhteys alaikäisen huoltajaan ja opiskelijalle annettava mahdollisuus keskustella huoltajansa kanssa
4. kehotettava uudelleen aineiden tai esineiden luovuttamiseen
5. otettava pois varmistuen, että se tapahtuu alla olevien säännösten mukaisesti:

Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, apulaisrehtorilla/rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. (Lukiolaki 45 § 2 momentti)

Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain opiskelijan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita. Haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään [rikoslain 4 luvun](#) 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä. (Lukiolaki 45 § 2 ja 3 momentti)

Edellä 45 §:n mukaisten voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta kasvatus- ja opetuslautakunnalle. Opiskelijan tarkastaminen ja esineiden ja aineiden haltuun ottaminen tulee kirjata. Haltuun ottamisesta ja tarkastamisesta on ilmoitettava alaikäisen opiskelijan huoltajille mahdollisimman pian puhelimitse. (Lukiolaki 47§) Mikäli huoltajaa ei tavoiteta, haltuun ottamisesta ja tarkastamisesta ilmoitetaan kirjallisesti joko koulun sähköisiä kanavia käyttäen tai henkilökohtaisella kirjeellä.

Kirjaukseen liittyvät asiakirjat ja tiedot säilytetään niille osoitetussa paikassa.

Paikallinen tarkennus

Opettajalla ja apulaisrehtorilla/rehtori on työpäivän aikana oikeus tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat, opiskelijan hallinnassa olevat oppilaitoksen säilytystilat sekä päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen 40 §:n 2 momentissa tarkoitetun esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos on ilmeistä, että opiskelijan hallussa on tällaisia esineitä tai aineita ja opiskelija pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole. (Lukiolaki 46 § 1 mom.)

Opiskelijalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy. (Lukiolaki 46 § 2 mom.)

Tarkastaminen voidaan suorittaa vain mikäli:

1. opettaja tai rehtori on nähnyt kielletyn esineen tai aineen opiskelijan hallussa tai muu taho on antanut luotettavan lausunnon opiskelijan hallussaan pitämästä kielletystä esineestä tai aineesta ja
2. se arvioidaan myös välttämättömäksi turvallisuuden ja opiskelurauhan kannalta ja riittävän turvallisesti toteuttaa, ja
3. opiskelija ei pyynnöstä huolimatta luovuta tai luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.

Tarkastajan tulee olla opiskelijan kanssa samaa sukupuolta ja tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva henkilö. Opiskelijan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva, jos hän on saapuvilla.

Tarkastus tulee suorittaa vasta muiden sivustallisten poistuttua tilasta. Erogeenisuutta tai vaatetuksen ja ihon välisiä alueita ei saa tarkastaa. Mikäli epäily kohdistuu niihin, on tällöin otettava yhteys poliisiin. Opiskelijan hallussa olevia tavaroita ei saa paljastaa muille. Tarkastamisen tulee tapahtua kouluaikana. Opettaja tai apulaisrehtori/rehtori kirjaa tarkastamisen ja ilmoittaa viipymättä tapahtuneesta alaikäisen huoltajalle. (Lukiolaki 46 § 3 mom. ja lukiolaki 47 §).

Paikallinen tarkennus

Opiskelijalta haltuun otetut esineet ja aineet säilytetään apulaisrehtorin/rehtorin työtilassa. Esineet ja aineet luovutetaan pikimmiten opiskelijan huoltajalle tai täysi-ikäiselle opiskelijalle työpäivän päätyttyä. Jos esineen tai asian hallussapito (huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksien ja kaasusumuttimet sekä räjähteet) ei ole lainsäädännön mukaan sallittua opiskelijalle eikä huoltajalle, ne luovutetaan välittömästi poliisille. (Lukiolaki 48 §)

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen tulee kirjata (Lukiolaki 48 § 3 mom.).

Kirjaukseen liittyvät asiakirjat ja tiedot säilytetään niille osoitetussa paikassa.

Valitusoikeus

Valitus kurinpitoon liittyvästä hallintopäätöksestä tulee tehdä 14 päivän kuluessa hallintopäätöksen tiedoksisaannista hallinto-oikeuteen. Rangaistus voidaan laittaa täytäntöön välittömästi tehdystä valituksesta huolimatta, jollei hallinto-oikeus toisin päätä. Alaikäisen saama rangaistus saatetaan huoltajan tietoon.